

כוללים

הירחון הישראלי לבולאות

פסטקס

Israeli
philatelic
monthly

מבולי

יום העצמאות ה"ו

4

אגודת סוחרים בולים בישראל

מודיעה בצער רב

על מותו הפתאומי של חברה

סט'פן נובל ז"ל

ומביעה השתתפות בצער המשפחה המתאבלת

אנו מצטערים עמוקות

על מותו של

אליהו שניאור ז"ל

מראשוני סוחרים הבולים בישראל

אגודת סוחרים בולים בישראל

אנו מודיעים בצער רב

על פטירתו ללא עת של

החבר

ישראל פ'קרסקי ז"ל

אגודת הבולאים בחולון

STAMPS ב ו ל י ם

הירחון הישראלי לבולאות * ISRAEL PHILATELIC MONTHLY

Philatelic Editor: Samuel Shalit

Address: P.O.B. 2578, Tel-Aviv

העורך הפילאטלי: שמואל שליט

כתובת המערכת: ת.ד. 2578, תל-אביב

חברי המערכת: ב. א. ברקאי, ח. גלאון (גלבנד), ג. ויסלברג, מיכה טייגר, א. לינדבאום.

אדר ב' תשי"ט מ.ס. 4 (22) No. 1959 APRIL

קורא נכבד,

בולאות פירושה עיסוק בבולים ממש ולא בבולים מדומים. זהו כלל ישן ובדוק, שאין עליו עוררים. אף-על-פי-כן — כל בולאי אמיתי אי-אפשר לו שלא ישתומם בכל פעם מחדש, ולעתים לא בלי שמץ הערצה, בעומדו מול זיופים בולאיים ממדרגה ראשונה. זיופים מסוג זה ביצע ז'אן דה ספארטי, שמת לפי שנתיים בעיירה צרפתית קטנה — ולו אנו מייחדים בחוברת זו רשימה מיוחדת.

על ניפאל אנו שומעים בדרך-כלל בעיקר באמצעות ניסיונותיהם של הרפתקנים שונים להעפיל אל רכסי הריה הגבוהים והקשים לכיבוש. בוליה של מדינה עצמאית-לא-עצמאית זו ידועים פחות, אך אין הם פחות מעניינים ומושכים. גם לנושא זה יוחדה הפעם רשימה בחוברת זו.

התעניינות רבה עוררה בין בולאים ישראלים תערוכת „יובל“ החיפאית, שהוקדשה למלחין היהודי פליכס מנדלסון ברטולדי והמהווה אחד מהשגיהם החשובים של אספני בולים על נושאים תימאטיים בארץ. איג' יהושע גליק, חבר פעיל ב„אגודת חובבי בולאות תימאטית בישראל“, מסביר בחוברת זו לקוראי בולים כמה מעקרונות פעולתה של אגודתו.

הסופר שלום עליכם ז"ל לא חדל ממעשי קונדס גם שנים רבות לאחר מותו. מעשה הקונדס האחרון שלו, לו הוא אחראי בעקיפין בלבד, הייתה העובדה, כי בגלל הבול שהוצא לזכרו נדחתה הדפסת בול אילת, החוגגת בימים אלה את העשור לקיומה. על הבול הדחוי, אשר לא הופיע, ועל תחליף של קק"ל, שיופיע במקומו — ראה פרטים ברשימה מיוחדת.

חסידי נושא „יודאיקה“ בבולאות, שאינם נמנים על חסידי גרמניה, על שני חלקיה, יופתעו אולי לשמוע, כי דווקא מדינה זו הוציאה מספר גדול יותר של בולים על נושאים יהודיים מאשר ארצות אחרות. הפתעה אחרת, המזומנת לאלה: הבול התנכ"י הראשון לא הוצא ע"י ישראל, אלא דווקא ע"י... פרגוואי. על שני פרטים אלה ועל רבים אחרים — קרא בהרחבה במדור המיוחד, המוקדש לנושא „יודאיקה“.

ועד לחוברת הבאה, בעוד חודש בדיוק — נאחל לך ירח בולאי מוצלח.

ש. שליט

הבולאות בישראל

בולים ליובל דגניה, מרחביה ויסוד המעלה

שלושה יישובים עבריים יחוגו בשנה הבאה את יובליהם. יחיו אלה מרחביה, דגניה ויסוד המעלה, אשר לכבוד חגם החליט השרות הבולאי להוציא סדרה בת שלושה בולי זכרון — בול אחד לכל יישוב.

להגשמתה המעשית של תוכנית זו ניגש השרות הבולאי לפני שבועות מספר בלבד, כשפנה למספר גרפיקאים ישראלים ומיקשם להגיש הצעות לסדרת בולי זכרון זו.

ארץ. במשך תקופה מסוימת עבר יישוב זה אף לחסות הברון רוט-שילד וחברת יק"א.

נקבעו תאריכי הופעה לבולים חדשים

הנהלת השרות הבולאי מודיעה, כי נקבעו תאריכי הופעה לבולים חדשים.

אחרי הופעתו של בול זכרון ל-שלום עליכם — תחול הפסקה קצרה במשך כל חודש אפריל. היבולים החדשים יופיעו רק החל מיחודש מאי:

● ב-4.5.1959 יופיע בול זכרון ליובל הלא-אביב, הבול, שצויר בידי האחים ג. את מ. שמיר (מתל-אביב). יופיע בערך נקוב 250 פ"ר.

● ב-11.5.1959 תופיע סדרה בת שלשה בולים לקראת יום העצמאות ה-11. הבולים, אשר מראים 3 מיני פרחים (רקפות, כלניות, ונרקיסים), צוירו בידי הגרפיקאי קאי צבי נרקיס.

בולי שדום עיזכם לבת הסופר

אחרי הופעת בול זיכרון לשלום עליכם, מתכנן השרות הבולאי מסיבת עיתונאים, בה יוגש חגיגת גיליון, המכיל בולי זכרון לשלום עליכם — לבתו של הסופר,

● דגניה — הינה ישוב עברי בעמק הירדן, על גדת הירדן המזרחית וחוף הכנרת. היא נחשבת לאם הקבוצות ונוסדה בדצמבר 1909 (לפני 50 שנה) על ידי קבוצת פועלים חלוצים. השם דגניה מציין את שאיפת התושבים לזיווי כפר ואת אהבתם לשדות הדגן. דגניה הוא גם שם פרח, הצומח בסביבה. לקראת יום העצמאות תשי"ב — 1952 הופיע בול, הימראה טנק סורי, שנהרס ע"י לוחמי דגניה במלחמת השחרור ונערך ליד הבית הראשון בדגניה.

● מרחביה — ישוב עברי בסביבת עפולה, שבלב עמק יזרעאל. היא נוסדה על אדמת הקרן הקימת לישראל לפני כ-50 שנה (בראשית 1911). מרחביה שוכנת במרומי גבעה, המשקיפה על מרחבי עמק יזרעאל, ומכאן שמה. השם מיוסד על הכתוב בדתהילים: "מן המיצר קראתי יה, ענני במרחביה". במרחביה שני יישובים סמוכים: קיבוץ (של) "השומר הצעיר" ומושב (של) תנועת המושבים.

● יסוד המעלה — הינו ישוב עברי בגליל העליון המזרחי. הוא שוכן על גדות ים חולה ובקרבת הכביש ראש פינה-מטולה. יסוד המעלה נוסד לפני כ-75 שנה (בדצמבר 1883), על ידי קבוצת חלוצים מיוצאי פולין. המשתכנים היראשונים עלו ליסוד המעלה ללא כל ניסיון חקלאי, והם סבלו סבל רב, עד אשר הסתגלו לתנאי הימקום, שהיו קשים ביותר. הוא נמנה עם המושבות הראשונות ב-

מדליה נוספת לרואר ישראל

הצלחתם של בולי ישראל חרגה זה מכבר מגבולות ארצנו, בעשרות תערוכות בולים ארציות ובינלאומיות, בהם השתתף השרות הבולאי שלנו. זכו המוצגים הישראליים בתשומת לב רבה של קהל המבקרים, והוענקו לנו כמדליות והצטיינות רבות.

בימים אלה הגיע להחלפת הדואר תליון הכסף, שהוענק לבולי ישראל בבולוניה שבאיטליה — בעת תוצגת נאה שהוצגה בארץ זו.

כן השתתף הדואר הישראלי ביריד המסחרי, אשר התקיים בפרנקפורט, שבגרמניה, עם תוצגת בולים נאה שהכילה 3 לוחות. התוצגת הוכנה ע"י הצייר אומה ואליש מתל-אביב והוצגה בביתן הישראלי הדואר הישראלי החליט גם להשתתף בתערוכת "קאיספ" ("Cispex"). שתיערך בקאנדה בחודש אפריל, על ידי אספני בולי ישראל בארץ זו (ראה פרטים מלאים ב"בולים" חוברת מספר 2 עמ. 14) — ובחסותו של שגרירנו בקנדה, מר ארתור לוריא. ב"קאיספ" פכס" תוצג אותה התוצגת ש"הוצגה ב"איספכס" בארה"ב.

First Jewish settlements to be honoured on commemorative stamps in 1960

We have learned from reliable sources that the Philatelic Services of Israel are preparing a set of three stamps to mark the anniversaries of some of the oldest Jewish settlements in Israel.

The set will be issued in honour of *Dagania* which will celebrate its 50th anniversary; *Merhavia* which will also celebrate its 50th anniversary; and *Yesod Hahaala* which will be 75 years old.

Dagania is a settlement situated near the lake of Kinneret, and is today a flourishing beauty spot on

Israel's map. In 1952, on that year's Independence Day, a set of three stamps was issued depicting scenes of Israel's war of independence, one of these stamps shows a picture of a tank which is to be found as a landmark at Dagania.

Merhavia, a well-established beautiful settlement, is situated in the Emek near Afulah.

Yesod Hamaala is in the Upper Galil, a guardian of the North.

Israel's Post honoured at Bologne Philatelic Exhibition

At the recent philatelic exhibition held in Bologne, Italy, a silver medallion was awarded to the Israel Philatelic Services for a special exhibit. Once again tribute has been paid to Israel's beautiful and well-designed stamps.

No further information concerning this set is available at present, as the artists entrusted with the task of preparing the designs have not yet submitted their sketches.

Music on Stamps Exhibition great success

The Music on Stamps Exhibition which was opened in Haifa recently proved extremely successful, and plans are under way to bring this exhibition to Tel-Aviv.

Mr. Ranan Messing, an executive member of Bet Zionet America, informed us of the likelihood that this exhibition will be incorporated with the one to be opened at the American House shortly, in conjunction with the People to People Philatelic Exhibition.

11th Independence day set to be issued on 11th May

The Israel Postal Authorities will issue a set of three stamps in honour of Israel's 11th Independence Day this year.

The stamps are designed by Mr. Zvi Narkiss, well-known Israeli artist who designed the recently issued set of the Jewish High Holy-days.

The set of three stamps depict some of Israel's beautiful wild spring flowers — the Cyclamen, Narcissus, Anemone. This is actually the first time over the last few years that a set of stamps is being issued on the occasion of an independence day, usually only one commemorative stamp is issued.

Flowers on this year's Independence Day Set.

קטלוג קולר

הוצאה שביעית 1959

עד לפני שנתיים, כשגברה ההתעניינות ב־בולי ישראל. רבו גם המול"ים, שהציפו את ישראל בשפע של רשימות מחירים וקטלוגים לבולי ישראל. עתה, כשירדה ההתעניינות ב־בולינו, לפחות מבחינה מסחרית, והם הפסיקו כבר מלשמש כמקור לספרות ולהפקת רווחים קלים, מורגש במקצת שידפון בשטח הקטלוגים שצריכים לשקף את מחירי בולינו.

בטענה ראשונה יכולים אנו לבוא אל הש־רות הבולאי. הגיעה העת, שמוסד זה ידאג ל־הוצאת קטלוג מוסמך ומעודכן, לפחות פעם בשנה. אמנם אין הקטלוג של הדואר סוקר את מחירי בולינו, אך פרט למחירים נעשתה בו עבודה יפה, והוא יכול לשמש כעוזר נאמן לכל בולאי ישראלי.

גם א. זימון החליט, כפי הנראה, שקטלוג צריך להביא רווחים "שמנים" ואחרת אין כדאי להוציאו בקביעות. רק בדרך זו יכולים אנו להסביר את ההפסקה בת שנתיים, שחלה בה־צאת "קטלוג זימון לבולי ישראל".

אשר לקטלוג, הערוך בידי מ. פרצלן, הספקנו כבר להתרגל לעובדה, שהוא מופיע אחת לכמה שנים בלבד, וליתר דיוק — כאשר מתחשק למחבר.

אולי מסיבה זו חובה עלינו לברך את מר קר־לר על הוצאה השביעית של קטלוג לבולי ישר־אל, שהוצא לא מכבר על ידו, אם כי מהדורה זו אינה טובה יותר מכל קודמותיה.

הקטלוג החדש, שמחירו לירה אחת, מכיל 50 עמודים, שהודפסו בתבנית קטנה בשתי שפות: עברית ואנגלית. הנייר, עליו הודפס הקטלוג, טוב למדי, אך הגלופות אינן ברורות, ולעתים קשה להבחין איזה בול מסמלת הגלופה.

גם המחירים לא תמיד מתאימים למציאות — אך עליכם מוצאים אנו תשובה בהקדמה מאת המחבר, המופיעה בעמוד הראשון שבקטלוג. הקטלוג סוקר את כל בולי ישראל, החל מ־בולי "דואר עברי" וכלה בבולי "הישגי הדואר", שהופיעו לא מכבר. הבולים בקטלוג מחולקים לסוגים שונים — כבול־זכרון בולי דואר אוויר, בולי שירות בולי דמי דואר, כלילים וכו'.

צבי למפרט

חותמות דואר חדשות

SPECIAL CANCELLATIONS AND
NEW POSTMARKS POST OPENINGS
March 1959 מארס

מעניין להתכתב עם אספן ישראלי

לשם הליפון

MAREK PONIATOWSKI

Lublin 8

11 Róz 1/2 Poland

הבולאות בעולם

חדשות

בריה"מ

הדואר הסובייטי הוציא לא מכבר סדרה חדשה, בת שני בולי-זיכרון, במלאת 100 שנה להולדתו של

פופוב, הנחשב בעיני הסובייטים ל- ממציא הרדיו. הבולים, שהופיעו בערכים 40 ו-60 קופיקות. מראים, בפניה השמאלית העליונה, ואת דיו- קו של פופוב, וכן מכשירי שידור וקליטה.

פיליפינים

הדואר הפיליפיני הוציא לא מ- כבר שתי סדרות בולים חדשות. האחת מראה את הדגל הלאומי של ארץ זו, ואילו השנייה הוקדשה ל- מלאת 60 שנה לאישור החוקה.

שווייץ

סדרה בת 4 בולים הופיעה לא מכבר בשווייץ. הבולים מצטיינים ביופים, וניתן למצוא בהם נושאים שונים, כגון חיות, כלי תחבורה ותולדות הדואר. כן הופיע בשווייץ גיליון זיכרון, המכיל שני בולים, אשר הופיעו לרגל תערוכת בולים ארצית בשם „נאבאג“, ש- נערכה בחודש מארס ש. ז. בסנט גאלן שבשווייץ.

צ'כוסלובקיה

הדואר הצ'כי הוציא לא מכבר סדרה בת 6 בולי ספורט נאים. ה- בולים, שהוקדשו לענפי ספורט שו-

גים, כגון — קפיצה לגובה ולמרח- חק, מירוץ סירות, הוקיי, הסלת כידון ועוד, הודפסו בצבעים עלי- זים.

שיטת-דפוס שקע. כן הופיעו ב- רומניה בולים, המוקדשים לשיגור הלוינים הסובייטים לחלל.

גרמניה המזרחית

כבכל שנה, כן גם השנה, הוציא הדואר המזרח גרמני סדרה בת שני בולי תעמולה, המוקדשים ליריד, שיתקים בקרוב בעיר הירידים לייפציג שבגרמניה המזרחית.

בולגריה

גם בבולגריה הופיעו לא מכבר בולי ספורט. הבולים אינם מצטיי- נים ביופים, וצורת הדפסתם משו- בשת ביותר. כן הוציא הדואר ה- בולגרי בול לכבוד השנה הגיאופי- סית. הבול מראה לוויין בדרכו מ- כדור הארץ לחלל.

פורין

סדרה בת שלושה בולים הוקדשה לא מכבר בפולין לכינוס ה-3 של

מפלגת הפועלים המאוחדת. הבו- לים מראים מפעלי פיתוח וחרושת, יד האוחזות בהגה, וכן פטיש משי- בולים על רקע דגלה הלאומי של פולין.

גרמניה המערבית

הדואר המערב-גרמני הוציא לא מכבר בולי-זיכרון, במלאת 500 שנה להולדתו של יעקב פו- גר, אשר נחשב לגדול הסוחרים בתקופתו. הבול הודפס בצבעים נאים, ובו נראה דיוקנו של י. פו- גר. בול בעל ציור זהה הופיע גם בחבל הסאאר.

הונגריה

הדואר ההונגרי הוציא לא מכ- בר סדרה בת 7 בולים, שכנושא לציוריה משמשת השנה הגיאופי-

סית הבינלאומית. בבולים אלה נראים לוויינים סובייטים ואמריק- נים, מצפה כוכבים, וכן השיגי מש- לחות מדעיות לקוטבים.

נאנה

לרגל ביקורה של אליזבת — מל- כת בריטניה באוקטובר ש.ז. בגא- נה, הכריז הדואר הגאנאי על תחר- רות לציור בולים, אשר יופיעו ל- כבוד הביקור המלכותי הבריטי ב- גאנה.

ארה"ב

בסוף חודש זה יופיע בארה"ב בול זיכרון לרגל הכינוס ה-17 של האיגוד הבינלאומי למסחר. הבול, אשר נושא את הסיסמה „שלום עו- למי באמצעות מסחר עולמי“, צויר בידי מר ר. בייקר (מניו- יורק), והוא מראה את כדור הארץ על רקע ענף זית.

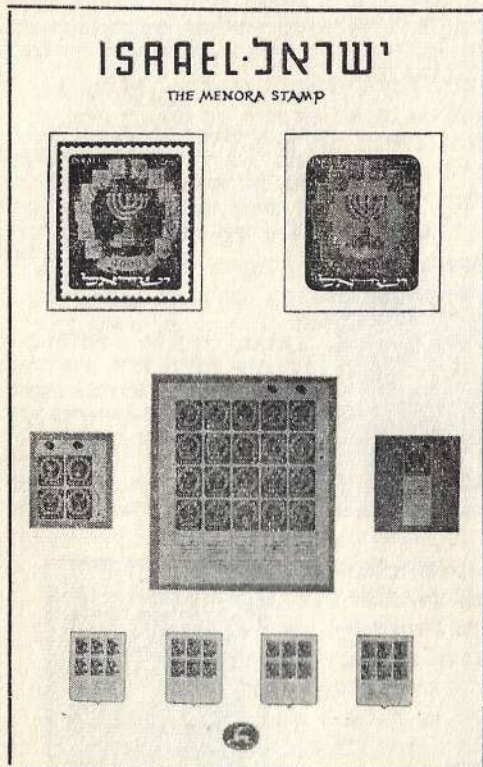
רומניה

סדרה רבי-צבעית, המציגה זני פטריות, אלה הגדלים ברומניה, הו- פיעה לא מכבר בארץ זו. הבולים הופיעו בערכים שונים והודפסו ב-

נבחרה כ„מיס סטמפכס“ הגב' ז'אקלין פיס-ארסון, ספרית בת 23. „המלכה“ ז'אקלין פיס-ארסון, סיפרה, כי היא מאספת בולים מגיל רך ומקדישה לתחביב זה הרבה מזמנה הפנוי. ז'אקלין נבחרה עלידי וועדת שופטים מיוחדת, שכללה הפעם את השחקן ג'והן גרגסון, והיא זכתה במעיל פרווה ובנסיעה למדינה, הקוסמת כיום לבולאים רבים — לגאנה.

הבורסה לא קויימה

מארגני התערוכה הכינו לכבוד „סטמפכס 59“ גליון-זכרון, המראה את בול ה„סנטרל-הול“ של חי, וכן שלוש הצעות אחרות לאותו בול, שלא נתקבלו.

לכבוד „סטמפכס 59“ הוצאה חותמת דואר מיוחדת, שהוכנה עלידי הצייר-הגרפיקאי מייקל ג'ון מאן, המוכר מצויר בולי אנגליה. בחותמת זו נראית הכיפה של „סנטרל-הול“, בר מתקיימת מדי שנה תערוכת „סטמפכס“ הלונדונית.

בניגוד ל„סטמפכס 58“, לא נתקיימה השנה בי מסגרת התערוכה בורסת בולים בינלאומית, והיא תתקיים ב„אינטרפוסטה“, שתערך במאי ש.ז., בי המבורג.

„סטמפכס“ הוא, ללא ספק, המאורע הבולאי החשוב ביותר של השנה לגבי בולאי אנגליה ובני ארצות הכתר הבריטי. אין להתפלא, איפוא, על אשר גם השנה, כבשנה שעברה, רוכזו בתערוכות הבולים הלונדוניות מיטב האוספים מכל רחבי אנגליה ומי ארצות חוץ.

בחנות התערוכה, שנתקיימה בי 13 במארס ב„סנטרל-הול“ — ווסטמינסטר שלונדון, השתתפו בולאים רבים, וכן אנשי ציבור מכל רחבי בריטניה. בתערוכה עצמה ביקרו אלפי איש שמצאיה מעניינת יותר מ„סטמפכס 58“.

הפרס = מעיל פרווה

כמו כן נמסר לנו, כי בתשומת לב מיוחדת זכתה ב„סטמפכס 59“ התוצגת הישראלית. השירות ה' בולאי שיגר השנה לתערוכת בולים זו תוצגת נאה, בת 7 לוחות, שכנושא מרכזי שימש לה בול מנורה בן 1000 פר'. תוצגת זו הוכנה עלידי מר. ר. סידנר מתל-אביב.

תכונה מיוחדת הורגשה השנה לקראת בחירת „מלכת הבולים“ הלונדונית („מיס סטמפכס“). כזכור, נבחרה בשנה שעברה מורה לונדונית צעירה, שהי עזק לה פרס בסך — 100 לירות שטרלינג. השנה

פליקס מנדלסון ברטולדי

תערוכת הבולים המנגנים

מאת אינג' יהושע גליק

ביום שבת, כ"ז במארכ 1959, נתקיימה במוזיאון ה"אתנולוגי שבחיפה הפתיחה ההגיונית של "יובל" — תערוכת בולי מוסיקה לזכרו של המלחין היהודי פליקס מנדלסון כרטולדי, במלואות 150 שנה להולדתו.

תערוכת "יובל" מהווה הישג חשוב לאספני בולים תימאטיים (מאספים לפי נושאים), והיא חוכחה לציבור, כי כמאמץ וברצון עז ניתן להגיע להישגים גדולים בשטח אייטוף בולים ובחכמת תערוכות בולאיות לפי נושאים.

כותב רשימה זו, אינג' י. גליק מחיפה. הינו חבר פעיל ב"אגודת חובבי בולאות תימאטית בישראל". הוא היה האחראי והמבצע של סידור התערוכה, ואף השתתף בה כמציגו של אחד האוספים המענינים ביותר ב"יובל".

לפי בקשת המערכת, מסביר מר י. גליק לקוראי "בולים" את גישתו לאיסוף בולים לפי נושאים, בעיקר כמדידה והדבר קשור בבולים על נושא המוסיקה. אנו תקווה, כי הקוראים ימצאו ענין בהסבריו של מר י. גליק.

המערכת

כל אספן בולים תימאטי מס' דר את אוספו לפי ידיעותיו, מידת בקיאותו, טעמו האישי ורשורו הדקורטיבי.

משפחה אחת ומשקפת, מלבד היצר לאסוף, את אהבתם למוסיקה. כאן רואים אנו עד כמה רחב

הרביקולית (פוליפונית), תקורפת הברוק, התקופה הקלאסית-רומנטית — ועד למוסיקה ה"מודרנית של המאה העשרים, עם הג'ז, הרדיו, הקולנוע, ה"טלביזיה והמוסיקה השימושית.

יש אוספים, המסודרים לפי מלחינים, עם תולדות חייהם, אוספים לפי המבצעים, אוספים עם מלחינים וסופריהם, ויש אוספים, המוקדשים ליוצר אחד, לחייו וליצירתו. באוסף אחר נייטן למצוא כלי נגינה מהעולם כולו — מהפרימיטיביים עד ה"משוכללים ביותר.

יש אוספים על נושא מחול, שירה, אשה במוסיקה, הימנור, נים, מעטפות יום ראשון, גלויות מקסימום וחומות דואר.

ולאחרונה כדאי להזכיר גם את התנ"ך במוסיקה ואת ה"מוסיקה היהודית.

תערוכות נוספות

הצלחתה של תערוכת "יובל" עוררה את אגודת אספני הבולים לפי נושאים, וזו מתכננת עתה עריכת תערוכות בולים נוספות.

ייתכן, שתערוכות בולים על נושאים שונים תערכנה בעתיד בערים נוספות (לא רק בחיפה) ויתכן שהנושא הבא, שלו תוקדש תערוכת בולים, ידון ב"אמנות על בולים".

מעטפת "יובל" הרשמית

נושא זה, ואי ופגקן ולהמבסנות בו לסידורים שונים של מוצגי בולים. יש אוספים, המסודרים לפי סדר כרונולוגי והמבטאים את תולדות המוסיקה והתפתחותה מראשיתה ועד ימינו אנו — מהתקופה חדקולית (מונודית).

תערוכה, שבה מוצגים אוספיהם של אספנים רבים, אינה אחידה בצורתה, אלא משקפת את הבדלי הגישה של כל אספן ואספן. למרות כל ההבדלים האלה, מאחדת תערוכות בולים על נושא "מוסיקה" את כל האספנים ל-

בולים לזכר מנדלסון בגרמניה המזרחית

עושים רושם נאה ביותר. בעוד ש־בבול אחד נראים תוים, עליהם רשומה הפתיחה ל"סימפוניה האי־טלקית" של מנדלסון, מראה הבול

"ואהבת לרעך כמו"

בדצמבר אשתקד, כשהופיע ה־בול הישראלי המוקדש לזכויות ה־אדם (הבול צויר בידי מר ע־מ־נואל בלאו־שילד, מצהלה) סברו רבים, כי זוהי הפעם הרא־שונה, שפסוק תנ"כי זה (ויקרא י"ט, 18) מופיע על גבי בול דואר.

ברם מסתבר, כי הדואר הפארא־גואי הקדימנו ב־30 שנה בקירוב. הדבר אירע בשנת 1930, כשהדו־אר הפאראגואאי הוציא בול לכבוד הארכיבישוף חואן סימפ־ריאנה בוגארין (1949—1886), ועליו פסוק מדבריו: "הדת היא יסוד המוסר". מתחת למילים אלו מופיע הפסוק "ואהבת לרעך כמוך". הכתובת על גבי הבול ה־פאראגואאי רשומה בשפה הספר־דית בלבד, בעוד שבבול הישראלי רשום הפסוק התנ"כי, מלבד בשפה העברית. גם בחמש השפות הרש־מיות של אר־ם — בצרפתית, אנ־גלית, ספרדית, רוסית וסינית.

ועתה, אספני "יודאיקה", שפטו בעצמכם. האם יש מקום לבול מעין זה באוסף בולים על הנושא "יודא־קה"?

חילופי דעות ודברים על הנו־שא: "מה ומי באוסף, יודאיקה"

מעטפה מצויירת, המראה את המלחין ה־יהודי פליכס מנדלסון־ברטולדי, אשר הוחתמה בחותמת "יובל" — תערוכת בולי מוסיקה שנערכה לא מכבר ב־חיפה — הדנה בינתיים המוכרת הכולאת היחידה, שלה זכה פ. מנדלסון־ברטולדי.

הדואר המערב־גרמני לא הכיר כלל את המלחין ה־יהודי המהולל, ורק הדואר המזרח־גרמני הוציא סדרה בת שני בולי זכרון, שהופיעו במלואת 150 שנה להולדתו של פליכס מנדלסון־ברטולדי.

את דיוקנו של פרופסור אלברט אינשטיין — גאון הפיסיקה והמתמטיקה היהודי, שנולד בארץ זן.

משום־מה לא האיר המזל פנים לפליכס מנדלסון ב־רטולדי, ואף אחד משני הבולים, שהופיעו לכבודו, אינו מראה את דיוקנו.

שני הבולים המזרח־גרמניים, א־שר הופיעו לזכרו של פ. מנדלסון,

דווקא מבחינה זו — קשה לבוא בטענות אל הדואר הגרמני (הן ה־מערב־גרמני והן המזרח־גרמני). כ־תריסר בולים, הנושאים דיוקנאות של אישים יהודיים, הופיעו עד ה־יום בגרמניה.

לשם דוגמה נוכל להזכיר את בול־לי היינה, פפנהיים, רטנאו, בק, באלין, לוכסמבורג, רינהרדט, הרץ ואחרים. כן נמסר בזמנו, שהדואר הגרמני מכין בול זכרון, הנושא

נולד יהודי ומת נוצרי

איסוף בולים עם דיוקנאות של אישים יהודיים נפוץ ביותר בקרב אספני בולים על הנושא "יודאיקה". ההת־ענינות בשטח זה גברה עוד, לאחר שהופיע האלבום מאת א. לינרנבאום, המדריך את האספנים בבחינה מי היה יהודי וכיצד לסדר אוסף מענין זה.

ברם בולאי אמיתי אינו מסתפק במובן כלבי וממשיך בחיפושים מתמידים אחר גילויים נוספים.

שי הכמורה בספרד במאה ה־16, בבול, המראה את דיוקנו של דה לה כרו, מצאנו מג־דוד (בפינה השמאלית העליונה, מתחת לאות "E" של המילה Espana. לאחר שהתקשרנו עם בולאים מספרד, הוסבר לנו, להפתעתנו הרבה, כי ז'אן דה לה כרו נולד כיהודי ב־שנת 1542, ומשום כך מופיע מג־דוד ליד שנת הלידה שלו בבול ה־נ"ל. מתחת לשנת־הלידה מופיעים צלב ושנת פטירתו, הבאים לסמל, כאילו, שדה לה כרו נפטר כ־נוצרי.

יוצא, איפוא, שזהו בול מענין לאספני "יודאיקה".

חיפושים אלה מצמיחים לעתים תוצאות חיוביות. כראיה לכך נזכיר בול ספרדי מענין ביותר, שהופיע לפני כ־15 שנה לזכרו של סט' ז'אן דה לה כרו. מראה

בול זמנהוף בפולין?

שתי מדינות, שהיו צריכות לעשות זאת וזמן, לא הקדישו עדיין בולזיכרון לד"ר ליאון זמנהוף: האחת היא מדינת ישראל, שעם בני עמה נמנה מלומד יהודי זה, אשר היה אף ציוני משחר ילדותו, והשניה היא פולין, שבאחת מעריה נולד זמנהוף (בביאליסטוק). הפולנים מתגאים, 'כידוע, במוצאו הפולני של ממוציא השפה הבינלאומית אספרנטו ואינם מזכירים כלל את יהדותו. בעיני רבים נחשב ד"ר זמנהוף לפולני לכל דבר.

ד"ר ל. זמנהוף, לרגל חנוכת אנדרטה לכבודו בעיר וינה, בירת אוסטריה.

עתה מתכננת הנהלת הדואר הפולנית בולזיכרון, אשר יופיע עוד השנה לכבוד הכנס הבינלאומי ה-44 של דוברי אספרנטו.

לאחר שהתקשרנו עם ציירי בולים פולניים, נמסר לנו שבין ההצעות, אשר הוגשו לשלטונות הדואר הפולניים לבול הנ"ל, נכלל

בולים רבים הופיעו לכבוד השפה הבינלאומית אספרנטו ומציאה היהודי היו אף מדינות, ש' הוציאו בולזיכרון, המראים את דיוקנו של ד"ר ל. זמנהוף. עם אלה נמנות בעיקר בראזיל, ברית המועצות, הונגריה ובולגריה. באר סטריה הופיעה לפני כשנה חוד מתדואר, המראה את דיוקנו של

השני את ה"גוונדהאוס" — הוא בית הקונצרטים המפורסם של לייפציג.

פליכס מנדלסון ברטולדי היה כידוע נכדו של הפילוסוף היהודי הנודע משה מנדלסון. כדור — כתב גם פליכס מנדלסון ברטולדי מוסיקה ל"חלום ליל קיץ" של שקספיר, והוא נוגנה אף בתקופת שלטונם של הנאצים. למרות חשבויה על ידי יהודי, הנאצים השמיטו, כמובן, את שמו של פליכס מנדלסון ברטולדי, אך שוב עלה הוא עתה לגדולה, וזכרו נערץ מחדש בשני חלקי גרמניה כאחד.

ד"ר - בפאראגוואי

— נשמח לפרסם בעתיד, במדורנו זה.

באגודה

ת. ד. 58 גבעתיים

חברי המזכירות המורחבת מוזמנים בזה לישיבת המזכירות, שתתקיים ביום א' 5 באפריל ש. ז. על סדר היום בין היתר:

- ☆ הצטרפותנו לאגוד חובבי בולאות תימאטית.
- ☆ הפעלת מחלקת האספקה.
- ☆ מוצגים לתערוכה.
- ☆ בעיות ארגון ותעמולה.
- ☆ פרטים בהזמנות, שתישלחנה לנוגעים בדבר.

חברי האגודה מתבקשים בזאת לסלק את דמי חברותם לאגודה. המפגרים בתשלום — לא יקבלו עוד כל חומר נוסף מטעם האגודה. חוזר ג/59 יישלח לחברים, ששילמו את דמי חברותם, בימים הקרובים.

לשאלת מספר חברים, על צורת סידור אוסף על הנושא "יודאיקה", מודיעים בזאת, כי באחד הגיליונות הבאים של הירחון "בולים" תופיע רשימה מיוחדת על נושא זה. חברים, הפונים בשאלה כלשהי אל המזכירות, מתבקשים לצרף בולזיכרון לשם מתן תשובה.

המזכירות

בול זמנהוף ההונגרי.
היפה בבולי זמנהוף
שהופיעו עד כה

לים גם ציורים, הנושאים את דיוקנו של ל. זמנהוף.

אם אמנם תיבחר הצעה מעין זו, והדואר הפולני יוציא בול הנושא את דיוקנו של המלומד היהודי פולני — יזכו אספני הבולים על נושא "יודאיקה" בתוספת נאה ל' אוספיהם.

נא להכיר: בולי ניפאל

ניפאל הינה ממלכה, השוכנת באסיה התיכונה, בהרי ההימלאיה. היא גובלת בהודו ובטיבט. על שטחה, המשתרע על פני 141,180 קמ"ר, חייה אוכלוסייה בת 8.5 מיליון נפש. בה שולט המלך מאה אנדרה ביר ביקראם. כבירת ניפאל משמשת העיר קאטמאנדה, בה חיים יותר מ-100,000 תושבים. ניפאל מפורסמת בהריה הגבוהים, ובפרט ידועה בה פסגת אוורסט (8,800 מ'), אחד ההרים הגבוהים בעולם. על אף עצמאותה של ארץ זו — קשורה ניפאל בפיתוח כלכלתה בהודו, וזו דואגת גם לאמצעי התחבורה בתוך המדינה ומקיימת טיסות ממרכזי תבל שונים לניפאל, באמצעות „קוי תעופה הודיים“.

כלכלתה של ניפאל מבוססת ב- עיקר על מחצבים שונים בארץ, זה כגון פחם רך, נחושת, אבץ, עור פרת וגפרית.

ברזי אופי ספסרי

מבחינה חקלאית עוסקים איכרי ניפאל בגידול אורז, חיטה, ירקות, פירות, סוכר, תבלינים ותפוחי אד" חטה, אורז, אופיום, עצים ותבלינים. ניפאל מייצאת עורות, שלחים, חיטה, אורז, אופיום ותבלינים.

אוכלוסייתה מורכבת מגזעים שור גים ומשבטים רבים, אך המפורסם מים שבהם הם הגורקים, שהצטיי נו באומץ לבם, כששירתו במלחמת העולם השניה כחיילים בצבא ה- בריטי.

הבולים הראשונים הופיעו בני- פאל בשנת 1881, ועד היום הזה הופיעו במדינה זו קצת יותר מ- 80 בולים (1). יש לציין, כי בולי ניפאל אינם נושאים אופי ספקולא- טיבי (ספסרי), וכל ההוצאות ש- הופיעו עד היום, הוצאו למטרות פוסטאליות (דואריות) גרידא.

מחיריהם של בולי ניפאל אינם גבוהים ביותר, אם לא נביא בחש- כון מספר בולי-משנה, שנסתנו באקראי לידי הבולאים.

מכתב בפי יונה

את בולי ניפאל ניתן לחלק ל- ארבע קבוצות, הקשורות בחלוקתן בתקופות שונות:

● א. בתקופה הראשונה נכל- לים בולים, שהופיעו בשנים 1881— 1907, וכן בולים מתקופת מלחמת העולם הראשונה (מהשנים 1917— 18). בתקופה זו הודפסו הבולים בניפאל עצמה על גבי נייר, ש- הובא מארצות אירופה, או על גבי מתוצרת מקומית, שצבעו צהבהב. רב הבולים מתקופה זו הודפסו ב-

צורה פרימיטיבית, בעזרת גלופות בודדות ובהדפסת יד. בולים אלה משמשים כחומר מחקר, וניתן לע- תים למצוא ביניהם שגיאות מעני- נות.

● ב. התקופה השניה מקיפה בולים, שהופיעו בשנים 1907— 1941 (פרט לשנות מלחמת העולם הראשונה 1917—18). בתקופה זו הודפסו הבולים בלונדון, בדפוס פרקינס הנודע.

● ג. התקופה השלישית מש- תרעת על פני השנים 1907—1948. בגלל מלחמת העולם השניה — אי אפשר היה לחזור ולהדפיס את ה- בולים בלונדון, ומשום כך הוכנו פלטות נחושת מגליונות הבולים, שהודפסו בומנס בלנדון, והם הוד- פסו גם בניפאל.

● ד. זוהי התקופה הרביעית והאחרונה, שהחלה בשנת 1948 ו- מגיעה עד עצם היום הזה. עתה מודפסים בולי ניפאל בהודו, פרט לבול אחד, עליו מודיעים שלטר- נות הדואר, כי הודפס בשווייץ.

כן קיימים ספקות לגבי בול נ- סף, שבצוירו נראית יונה, העפה מעל לקאטמאנדה, בירת ניפאל, כי שמכתב בפי. בצוירו הפרימיטיבי של בול זה מתאים מאד לשיטות ההדפסה בניפאל עצמה.

בול הודי

ניפאל הינה חברה בא"ס מאז שנת 1955, וקבלתה כחברה בארגון בינלאומי זה הונצחה בבול מיוחד, שהודפס בצורת משולש.

ניפאל נתקבלה כחברה ביו.פי. יו. (אגוד הדואר הבינלאומי) רק בשנה שעברה (בשנת 1958), ועד אז לא יכלו תושבי מדינה זו לשגר מכתבים, כשהם מבוילים בבולי- דואר של ניפאל. למטרה זו נאל- צים היו להשתמש בבולים הודיים, ולשם כך פתחה הודו משרד דואר מיוחד, שפעל ליד השגרירות ה- הודית בקאטמאנדה.

עתה יובן גם, מאילו סיבות בו- יי לו מכתבים, שהגיעו מניפאל, בבו- לים הודיים בלבד או בבולים ה- דיים, שהדובקו ליד בולי ניפאל.

לפני זמן מה הצטרף הדואר ה- ניפאלי לעשרות המדינות, שהוצי- או בולים למאות עשר שנים ל- הצהרת זכויות-האדם.

בולי סאן מרינו

ציפורים על בולי סאן מרינו החדשים

סאן מרינו הינה רפוב- ליקה קטנטונת (62 קמ"ר) במרכז איטליה, אוכלוסייתה, המונה בסך הכל 15 אלף תושבים, עוסקת בעי- קר בגידול בקר ובחקלאות. ברם, הכנסתה העיקרית של מדינה זו מבוססת על מכירת בוליה היפים, ש- מודפסים לרוב בבתי ה- דפוס המשוכללים של אי- טליה.

רוב בולי סאן-מרינו מתאימים לאוספים תימא- טיים (אספני בולים לפי נושאים). לפני זמן מה הופיעו בארץ זו שתי סיד- רות בולים, שכנושא לציר- ריהן שימשו פירות, הגדלים בסאן מרינו. עתה הופיעה סידרה חדשה, בת 5 בולים. בה נראות ציפורים, הבולים הודפסו בצבעים מרהיבי- עין.

אילת באספקלריה בולאית

אילת הונגת עתה עשר שנים לשיחורה. הכה נסקור, איפוא, את תולדותיה הבולאיות, מאז שוחררה ע"י צבא ההגנה לישראל, ביא' אדר תשי"ט (10 במארכ 1949):

חומת אילת

צויר בידי מר עמנואל גראו — המשמש כמורה לצויר ולגראפי-קה בביה"ס "בצלאל" בירושלים. לרגל חגיגות העשור לכיבוש אילת, נפתח במקום סניף דואר מיוחד, כשלוש חומת זיכרון לחגיגות אילת. ועדת העשור הוציאה מעטפות-זכרון מצוירות, שהחומתו בחומת הנ"ל.

כן הוצא קפיל-זכרון (גליון מת-קפל), שהחומת בחומת הנ"ל, מענין לצוין, שבקפיל הודפס צי-לומ של מברק, אשר נשלח לממ-שלת ישראל ע"י חטיבות גולני והנגב שבפלמ"ח, בו הודיעו על כיבוש אילת.

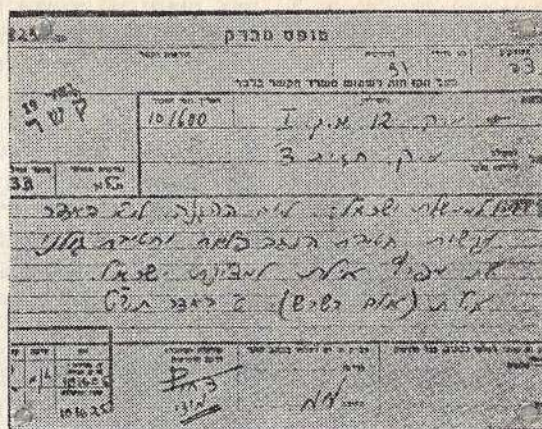
אין ספק, כי מברק זה מהווה מוכרת פילאטלית לבולאים, שכן הוא היה דבר-הדואר הראשון, אשר נשלח מאילת המשחררת.

בול אילת

נמל ים-סוף

אילת זכתה לחשיבות כנמל דרוי מי במדינת ישראל — רק לאחר מבצע "קדש" ולאחר שכוחות צה"ל כבשו את חצי האי סיני. בתקופה זו החלו להפליג אניות מנמל ים-סוף, ו"קטרינה מדרה" היתה האניה הראשונה, שהפליגה מאילת לחופי אפריקה. בהזדמנות זו הוצאו שלוש מעטפות-זיכרון על-ידי בעל יוזמה פרטי. שנשלחו ב"קטרינה מדרה" מאילת למאסוה, לאסמרה ולאדיס אבבה.

ב-6.4.1954, בצבע אדום-לילך, בי-איתה סידרה הופיע גם בול, בעל ערך נקוב 150 פר' (בצבע חום), המראה את "סלע האריה" שבדרך לאילת.

כן הופיע ב-26.12.1950 (לרגל פתיחת סניף הדואר באילת) בול הנגב, בערך נקוב של 500 פר', המראה גמלים דוהרים על רקע ה' מדבר. בשולב מופיעה מפת הנגב, שבקצה הדרומי נראית אילת.

לפני כשנתיים החליט השירות הבולאי להוציא סדרת בולי-דואר אוויר חדשה (השלישית מן המניין), אשר צוירה בידי פרידל שט-רן. בסדרה זו נכלל בול אחד, בעל הערך הגבוה ביותר — 5000 פר' (5 ל"י), שהוקדש לאילת.

תחילה הוחלט להוציא בול זה לרגל חגיגות העשור לכיבוש אילת, אך תוכנית זו נשתנתה — כפי ה' נראה בשל הופעתו הבלתי צפויה של בול שלום עליכם.

מברק שהוא מוכרת

נראה לנו, כי הבול היחיד, שיו-פיע השנה לכבוד אילת, יהיה זה של קרן קימת לישראל, אשר יש-מש למטרות תעמולה והתרמה ב' קרב הנוער. הבול, שמראה את נו-פה של אילת, יהיה רבגוני, והוא

סניף הדואר הראשון באילת נפתח רק ב-26.12.1950, ואז זכתה אילת בחומת דואר ישראל במת-כונת הרגילה, בדומה לסניפי ה' דואר שבכל חלקי הארץ. כמה שיר-נויים חלו בתעתיק הלוועזי של חור-תמת זו, אך שינוי יסודי בתוכנה וצורתה חל רק ב-22.4.1958, כשר-בדואר אילת הוכנסה לשימוש חור-תמת דואר בלתי רגילה, המראה בחלקה התחתון צויר של נמל, בו עוגנות שתי אניות, ובחלקה העליון, מופיעה הכתובת: "אילת — נמל ים-סוף".

חומת עשור לשחרור אילת

חומת זו הינה גם גדולה יותר מיתר החומתות שבשימוש הדואר שלנו.

בגלל שלום עליכם

נופה של אילת מופיע רק בבול דואר-אוויר בן 550 פר', שהופיע

א פ ר י ל

אפריל

- 7 אפריל 1939 — נפתחה תערוכת-בולים ראשונה בארץ (בחיפה).
- 10 אפריל 1869 — נוסדה אגודת הבולאים הוותיקה בעולם, הקיימת עד היום — האגודה (המלכותית) של לונדון.
- 12 אפריל 1945 — נפטר פרנקלין דילנו רוזבלט, נשיא "ובולאי מס. ו" של ארה"ב.
- 27 אפריל 1957 — נפטר ז"אן דה ספראטי, גדול דיפני הבולים בדורנו.

בולאים בחיפה בעיקר בולים קלאסיים, ובמיוחד — נסיכויות גרמניה.

בהשפעת תערוכה זו הוכפל מייד מספר חברי האגודה בחיפה. תערוכה זו הובילה ל"פילא" 1945 — תערוכה ארץ-צית יחידה בימי המנדט הבריטי, שאף היא נערכה בירח ה-אביב.

הבולאים בבריטניה, שהוציאה מספר מצמצם של ספרים, בהם סודרו, כבאלבום, תמונות מדויקות וצבעוניות של כל הזיפים, (שני כרכים, 500 טפסים, מחיר 14 ליש"ט).

ספראטי עצמו היה גאה ב"יצירותיו" וקרא להן "ציורים" או "רפרודוקציות". היה בן-איטליה נצר למשפחת אמנים-זיפנים, ונחשב כיוורש מקומו של הזיפן הגדול פורניה, משווייץ.

תערוכת בולים ראשונה בארץ

נפתחה בבית אגודת המהנדסים בחיפה, ב-7 באפריל 1939. משך התערוכה הוארך, כדי לאפשר ביקור-שיא של כרבעת מבקרים (הכניסה היתה חפ-שית). בהנהגתו של הו"ר, ד"ר קרמר ז"ל, הציגו חברי אגודת ה-

הזיפן הגדול

העשרים ושבעה בחודש זה, בשנת 1957, היה יום אביב נאה בעירה Aix les Bains בצרפת. אך באותו יום צילצלו הפעמונים, כשעצם ישיש בן 73 את עינו לנצח. היה זה ז'אן בוליס, רבים אמרו אז: "מת דה-ספראטי, אמן גדול וזיפן מלך הזיפנים".

ולא בכדי. במשך כשלושים שנות פעילותו זיף דה-ספראטי 558 (!) בולים שונים. ערך ארסוף של טופס אחד בלבד מכל דגם אמיתי, על-פינו ביצע את זיופו, באמד בכמיליון ל"י.

זיפניו היו כה מוצלחים — עד שעלול היה לטעות בהם בעצמו. כשבע שנים לפני פטירתו, כ"שכבר כהה מאור עיניו, מכר את המלאי שהיה עמו ואת כל הגלופות, הצבעים והנייר שהכין בקפדנות ונאמנות לכל בול. הקונה? — התאחדות אגודות

דואר נע...

מקשר לקשר באותו קשר

בפולין לא קיים מיניסטריון דואר. הדואר מהווה אגף בתוך מיניסטריון הקשר, שמטפל בענייני מלפון, מלגרף ודואר. שמו של שר הקשר הפולני הוא זיגמונד מוסקוה, ותפקידו מקביל לזה של שר הדואר שלנו. הפולנים סבורים, כי מוסקוה נתמנה כשר הקשר בפולין, כדי לדאוג לקשר תקין בין פולין ל... מוסקוה.

שלום עליכם — ימינה ושמאלה

"מירון מרטוני" נערך בין הדואר הישראלי לבין הדואר הסובייטי בקשר להוצאת בול זיכרון, במלואת 100 שנה להולדתו של שלום עליכם, הסופר היהודי הגדול. במירון ניצחה, כמובן, מוסקוה את ירושלים, אך על אף החיפזון שנארו שני משרדי הדואר נאמנים לעקרונותיהם הפוליטיים: בעוד שבבול הסובייטי מביט שלום עליכם שמאלה, דאג הדואר הישראלי, כי בבול

הישראלי יופנה מבטו של שלום עליכם "שלנו" — ימינה.

בולים ובולאים ב"מחתרת"

הקולונל גריבאס, שקיבל לאחרונה דרגת גנרל על שירותו הנאמן ליוון, לאחר שעמד בהצלחה כמפקד המחתרת הקפריסאית "אי.אוקא", נהנה עתה הנאה כפולה מהחופש: כאזרח חופשי ביוון ובבולאי, שיוכל עתה לטפל באוספו בכל עת שירצה בכך.

מסתבר, כי במשך כל תקופת היותו במחתרת היה הגנרל גריבאס שולח לאשתו שביוון בולים — בבקשה לצרפט לאוספו. יוצא, איפוא, שהגנרל היה נאמן לארצו, לאשתו ולאוספו.

עתה יוכל ראש המחתרת הקפריסאית להוסיף לאוספו הבולאי מברק "מחתרתי" מובהק, ש"שוגר אליו מראש המחתרת העברית — מפקד הא.צ.ל. לשעבר מר מנחם בגין.

ביום העשור לבאר שבע נזכרים הבולאים באירוע מוזר

בעוד ימים מספר תחוג באר-שבע עשר שנים לשחרורה. ראוי, איפוא, למקור פרק חשוב, שרשמה באר-שבע בתולדות הבולאות, לפני כעשר שנים, בטרם הופעלו בה שירותי דואר סדירים של מדינת ישראל.

אותו חייל פתח חיבת-דואר מ-שלו והתחיל, על דעת עצמו, לקבל מכתבים מתושבי באר-שבע, עליהם הודבקו בולי דואר-עברי בסך 15 פ" (תעריף של מכתב רגיל בזמן ההוא). הוא טבע עליהם את חותמתו הפרטית, העשויה גומי, והעבירם ללא כל תשלום נוסף לתעודתם.

קוריוז בולאי

ההיסטוריה הבולאית של "הדואר הפרטי" בבאר-שבע נסתיימה ב-העמדתו לדין של אותו חייל, וב-התחשב עם רצונו הטוב, הוטל עליו עונש סמלי, שכלל קנס פעוט בלבד.

לעומת זאת הגיע מחירה של מעטפה מעין זו לסך 10-20 ל"י, וכל אספן בולים, המתעניין בתקופה הטרום-מדינית — תקופת הישובים המנותקים (צפת, נהריה, ראשון לציון וכו') — יוכל לצרף לאוספו קוריוז בולאי נוסף.

הדואר הצבאי, וזה הגיע את אחד מחילי צה"ל, ששירת בעיר, לבוא לעזרת האוכלוסיה האזרחית במקום ולסייע לתושבי באר-שבע לקיים קשר בכתב עם שאר חלקי הארץ.

זמן קצר לאחר שחרורה של ב-רת-הנגב, החלו להתישב בעיר, ישיבת-קבע, משפחות של יהודים, רובם עולים חדשים מארצות שונות.

חותמת גומי פרטית

מראשית שנת 1949 החלו להת-נהל בבאר-שבע חיים סדירים, ומיד הורגש חסרונו של משרד-דואר, שנפתח לראשונה ב-14.6.1949. אנשי צה"ל, ששכנו בבאר-שבע, התכתבו עם משפחותיהם באמצעות

Under the Magnifieng Glass

מבעד לזכוכית מגדלת

שיבוש בולי "הישגי הדואר"

בשעת הדפסה של צבע נוסף (הצבע האדום), חלה הזזה, וכתוצאה מכך נוצרה שגיאה מעניינת בבול בן 120 פ" של "הישגי הדואר".

לשם השוואה, אנו מפרסמים מעליו בול רגיל ללא שגיאה.

On the left we see an interesting Varietie of the 120 pruta Stamp of the "Activities of the Post" Set. The red printing moved down, the Red Car is to be found on white.

הצילום נמסר לנו ע"י מ. ג. ברנר

בית ממכר לבולים

רח' אלנבי 119, תל-אביב.

בניין בצורת "E"

הדואר האוסטרי לא נמנה עם אותן מדינות מערב-אירופיות, ש"הוציאו אשתקד בול אחד, לפי הצעתו של צייר הולנדי, המראה יונה עם האות הלאטינית "E". ברם, לרגל תערוכת בולים, שנתקיימה לא מכבר בווינה ושהוקדשה לבולי אירופה, הוציא הדואר האוסטרי בול חדש, המתאים לאוסף תימאטי זה.

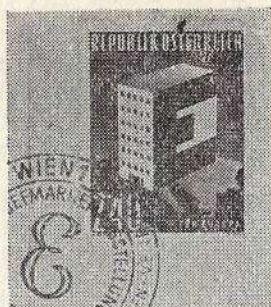
הבול האוסטרי החדש, שהודפס בצבע ירוק בערך נקוב 2.40 ש"ל, מראה בנין מסוגן, בצורת האות הלאטינית "E". המוצב על כדור הארץ. בפניה הימנית התחתונה של הבול מופיעה הכתובת, "למען אירופה".

נושא חדש: בולי אירופה

אחד הנושאים הנפוצים כיום בקרב הבולאים בארצות אירופה המערביות, הנו אוסף על הנושא "אירופה". לא ייפלא, איפוא, שמדינות רבות, ומיוחדת תורכיה (!), מרבות בהוצאת בולים על נושא זה.

הדבר החל לפני שנים מספר, כשכמה מדינות מערב אירופיות החליטו להוציא בול-דואר, המראה ציור אחד בכל ארץ וארץ.

הרעיון של אירופה המערבית ה-נבנית מחדש.

כעבור שנה החליטו אותן מדינות להוציא בולי דואר על הנושא אירופה, אך הפעם בחרה כל מדינה ציור מיוחד לעצמה.

לפני כשנה שוב החליטו הארצות המערב-אירופיות להוציא בולי דואר, אך, שציורם זהה בכל ארץ וארץ, ולשם כך נבחרה הצעתו של צייר הולנדי גודע.

הצעה הולנדית

מאחר וארצות אירופה עסקו אז בשיקום, נבחר ציור אורגנלי, ה"מראה בנין בבניתו מחדש. הבנין היה מורכב מהאותיות הלאטיניות E.U.R.O.P.A., ובול זה ביטא את

צמדת, תביל" מקשטת לוח-סיני בהונג-קונג

רות גוגין. הלוח הודפס לפי שיטת אופסט ובצבעים מרהיבי-עין.

בתמונת השער של לוח בולאי זה מורפסת צמדת, תביל" הישראלית, שהופיעה לכבוד תערוכת הבולים הבינלאומית. כנושא לציור הצמדה שימש פסיפס עתיק, שנמצא בבית אלפא, ובו נראים תריסר המזלות של 12 ירחי השנה.

בית הדפוס, "האי קוואנג" מהונג-קונג גיר לה לא מכבר יוזמה נאה בהדפיסו לוח-כיס בולאי לשנת 1959 — בגודל 150×100 מ"מ. הלוח מכיל 12 דפים, כמספר חודשי השנה, ובכל דף, נוסף על הלוח של אותו החודש וציור המזל שלו, הודפס בול בעל ערך אמ-נותי. בין הבולים מצאנו בולים יווניים, הר מבוססים על המיתולוגיה, וכן בולים עם יצי

MEDALLION OF VALOUR

Israel's 10th Anniversary World Committee, Medallions and Coins Section, has issued a "Medallion of Valour" to mark the 10th anniversary of Israel's statehood.

The state emblem and the caption "State of Israel", the markings of a national medallion, are carved on the rim. To symbolize the concepts of valour as revived in modern Israel, from the days of "Hashomer" — in pre-State times, until the Israel Defence Army.

The graphic artists Rothschild and Lippmann executed the medallion according to the idea of the 10th Anniversary Committee.

On one side, there is the figure of the roaring lion in

Tel Hai, and the inscription "For the Builders, every one had his sword girded by his side" (Nehemiah IV, 12) in both Hebrew and English, while the other side bears the Zahal emblem of a sword with an olive branch twisted round it and the legend "Peace be within thy

walls" (Psalms CXXII, 7) also in both languages.

The medallion — made of bronze — will cost IL 5, including an olive-wood stand.

The same medallion — made of silver — will cost IL 10, including an olive-wood stand.

Youth Aliyah celebrates its

25th anniversary

It is rather disappointing that no special stamp has been issued on the occasion of the Youth Aliyah's 25th anniversary. This important institution has made a valuable contribution towards the settlement of thousands of youngsters in Israel, and has most successfully succeeded in educating a whole generation of healthy citizens.

Only a special cancellation mark honours the Youth Aliyah's 25th anniversary this year, whereas five years ago a beautiful set of stamps was issued to mark the occasion of Youth Aliyah's 20th anniversary. This popular set was designed by Mrs. Miriam Karoli.

TEL-AVIV 50th ANNIVERSARY STAMP

Details have been released by the Philatelic Services of Israel in connection with the commemorative stamp to be issued on the occasion of the 50th anniversary of Tel-Aviv. Date of issuance will be the 4th of May.

The designers of the stamp, Messrs. E. G. Shamir, chose as their theme, four prominent architectural structures of Tel-Aviv, which at the same time portray various phases of life within the community.

The stamp will be printed by Levin-Epstein of Bat-Yam, in photo-offset process, and will be of 120 pruta denomination.

The designers of the stamp

Gavriel and Maxim Shamir came to Palestine 25 years ago. They opened a studio for commercial art and gained their fame by the many attractive posters they designed.

Many beautiful stamps were designed by them, amongst these Tel-Aviv's 40th anniversary stamp. This stamp depicts the bas-relief of the only monument in Tel-Aviv which is in honour of the founders of the first Jewish city — Tel-Aviv.

Philatelic Information and Exchange

Are you interested in philatelic exchange with stamp collectors all over the world? If the answer is yes, than write to "P.I.E.C.I." for information: —

"Philatelic Information and Exchange Centre of Israel" P.O.B. 1003 Tel-Aviv, Israel.

יורדת ההתענינות בבולי גאנה

הדואר הגאנאי חוזר על שגיאותיו של הדואר הישראלי

משירותנו האפריקנית הצעירה זכתה בעצמאות מדוֹיֹנָה לפני כשנתיים, החלו מייד בולאי ישראל להתעניין בבולי ארץ זו. לרוב האספנים קסם איסוף בולי גאנה מכמה סיבות:

(א) רבים סברו, שכמדינה צעירה יהיה קל לשמור על שלמות האוסף של ארץ זו.
(ב) מתוך רגשי אהדה לעם הגאנאי, ביקשו ישראלים רבים לאסוף את בולי גאנה.
(ג) חיש מהר נתברר, כי יש לגאנה ולישראל נושאים משותפים, כגון בולי הספנות של החברה "ה" כוכב השחור" (המשותפת לגאנה ולישראל), וכי בולי גאנה מצויים רבים על ידי גרופיקאים ישראליים. כגון וו. ווינד (שירד בינתיים ל"ארה"ב) ומרים קרולי מחיפה.

לא כשל ארצות אפריקה, המוציאות בולים פרימיטיביים ובלתי אסתטיים.

ברם עתה פגה התלהבותם של

ב) מתוך רגשי אהדה לעם הגאנאי, ביקשו ישראלים רבים לאסוף את בולי גאנה.

(ג) חיש מהר נתברר, כי יש לגאנה ולישראל נושאים משותפים, כגון בולי הספנות של החברה "ה" כוכב השחור" (המשותפת לגאנה ולישראל), וכי בולי גאנה מצויים רבים על ידי גרופיקאים ישראליים. כגון וו. ווינד (שירד בינתיים ל"ארה"ב) ומרים קרולי מחיפה.

פ

פופולאריות בולאית

(ד) היו גם סיכויים, שבולי גאנה יודפסו בישראל, ואמנם, לפי ציוריו של מר אוטו ווליש — הודפסו בולי תעמולה (של ה" מפלגה השלטת בגאנה) בדפוס "ליון אפשטיין" שבבתיים. (ה) בולי גאנה עשו רושם נאה, ורמתם היתה כשל ארצות אירופה

קטן ביותר, ואין כמעט אפשרות של חליפין עם בולאים מארץ זו. (3) רכישת בולי גאנה אפשרית רק על-ידי קנייה, וכאן מסתמנות יותר ויותר מגמותיהם הספקולטיביות (הספטריות) של כמה סוחרים, העוסקים בסחר בולי גאנה בישראל.

(4) לפני זמן מה נתעוררה ביש"ר ראל "שערוריה" בקשר ל"צמדת" לינקולן", ולמחירה הספטרית לא היה תקדים אפילו בישראל. דומה, כאילו מספר מעוניינים עשו יד אחת, לשם הפקת רווחים קלים מ"מכירת בולי גאנה החדשים.

(5) רבים סבורים, שבעוד זמן מה תאבד גאנה את פופולאריותה ה"בולאית".

ירידת ההתענינות

גאנה, כמדינה צעירה, מנסה ללמוד הרבה מישראל. ואמנם, גם בשטח הבולאי ניסו הגאנאים לחקות אותנו.

בדומה לדואר הישראלי מצאו להם הגאנאים סוכנות הפצה ראשית, הנמצאת בניירורק, ולעתים נדמה, שאלה קובעים יותר את ה"מדיניות הפוסטאלית של גאנה, מאשר הנהלת הדואר הראשית, ש"שוכנת באקרה. ברם, יש להציג טענה שהגאנאים, במקום ללמוד מ"השגיאות שלנו, חוזרים עליהן ב"יתר שאת.

כן שוכחים הגאנאים, כי בעוד שלישראל יש מסורת והיסטוריה בת אלפי שנים, העוברת כחוט-שני בתוך בוליה, הרי להם אין תחליף לכך. מסיבה זו צריכם הם להמעיט בהוצאת בולים חדשים, ולבטלם צריך לשוות אופי עממי כל האפשר.

אנו משוכנעים, שאם הנהלת ה"לא תקטין את ערכם הנקוב של דואר הגאנאי לא תשמע בעצותינו, בוליה, לא תפחית את מספר הוצאותיה בכל שנה ולא תדאג לצורת הספקה סדירה וקלה ככל האפשר — מובטח לה, כי ההתענינות ב"בולי גאנה תרד פלאים, הן ביש"ר ראל והן בעולם, ויבוא יום, בו איש לא יתענין עוד בבולי ארץ זו.

האספנים הישראליים לגבי בולי גאנה, ורבים אף מצטערים על ש"החלו לאסוף בולי ארץ זו. וזאת — מכמה טעמים:

- (1) הדואר הגאנאי מנצל כל הזדמנות לשם הוצאת בוליוזכרון, ו"הוא מרבה בדרך זו בהוצאת סדרות בולים חדשות.
- (2) מספר האספנים בגאנה הינו

מעוניינים בחליפין עם אספנים בישראל

- ★ Boguslaw Jachawski, Koscierzyna, 22 Lipca 8, POLAND.
- ★ H. Kamm, Pringles 15, Cordoba, ARGENTINA.
- ★ A. Wattimena, Bola-Kesekimatan, Tanah Tingi Ambon, INDONESIA.
- ★ Walter Fischer, Jena-Saale, Lassallestrasse 9, D.D.R.

שריד מהמטוס שנפל בבולגריה

בבית-המשפט הבינלאומי שבהאג נש-
מעו שוב הדי פרשת הפלתו של מטוס
"אל-על" בשמי בולגריה. עם העלאת פר-
שה זו מחדש, הננו מפרסמים להלן תצ-
לום מעטפה, ששרדה מהמטוס ונמסרה ל-
ידינו ע"י מר אשר שפר, מרח' אלנבי
94 בתל-אביב.

חוקרי תולדות דואר-האוויר מוצאים
ענין מיוחד בצירויות-דואר, ששרדו ממטו-
סים, לאחר שאירעה להם תאונה, ורשימות
מענינות ביותר נתפרסמו כבר בעתונות
הבולאית על נושא זה.

מסתבר, כי לפני למעלה מעשרים שנה
(בשנת 1937) אירעו כבר תאונות למטו-
סים, שהיו בדרכם לארץ ישראל וממנה

— בדרכם לאירופה ולמזרח הרחוק. באחד ה-
גליונות של "באפי"פ ביולטין" מצאנו אף רשי-
מה מענינת על מעטפות מסוג זה, שהוחתמו
בחותמת מיוחדת ושמה"רן התייקר עד מאוד.
גם המעטפה, שתצלומה מתפרסם להלן, נר-
שאת חותמת (בפינה השמאלית העליונה) בזו

הלשון: "דבר דואר זה שרד במטוס, אל-על",
שהופל בבולגריה ביום 27.7.1957. מעטפה זו
— יקרת-מציאות, אך אין בדעתו של מר אשר
שפר למכרה, והיא תופסת עדיין את מקומו
באוספו הבולאי.

בול סוויטי לסלמה לאגרלף השוודית

הדואר הסוויטי ממשיך במסורתו להקדיש בולי זיכרון רוסיים
לאישים בני עמים שונים. בדרך זו זוכים הבולים לפופולאריות
רבה, והם מופצים בהצלחה בכל ארצות העולם.
לאחר שהרוסים הקדישו בול-זיכרון לשלום עליכם היהודי
(אגב, בול זה זכה לתפוצה רבה בישראל) לברנס, הסופר הסקוטי;
לטוריצ'לי — הפיזיקאי האיטלקי; לדרווין — המלומד
האנגלי ועוד, הגיע עתה תורה של הסופרת השוודית — סלמה
לאגרלף.

בדומה לשוודיה, שהוציאה לא מכבר סדרה בת 3 בולים לזכרה,
הקדיש גם הדואר הסוויטי בול זיכרון, במלאות 100 שנה להולדתה
של סופרת דגולה זו, שיצירותיה המפורסמות, ביניהן הרומן "ירושלים",
תורגמו לשפות רבות, בין השאר גם לעברית.

קורא נכבד,

עתון "בולים" עתונך הוא!

חתום על מינוי קבע

לירחון "בולים"!

בנה
גם אתה
אוסף בולי
דואר ישראל

בענין פרטים נא לפנות אל:

השרות הבולאי

תל-אביב: רח' אלנבי 132, ת.ד. 606

ירושלים: בנין הדואר הראשי

חיפה: רח' גלעדי, הדר הכרמל (ע"י סניף דואר בחלה)